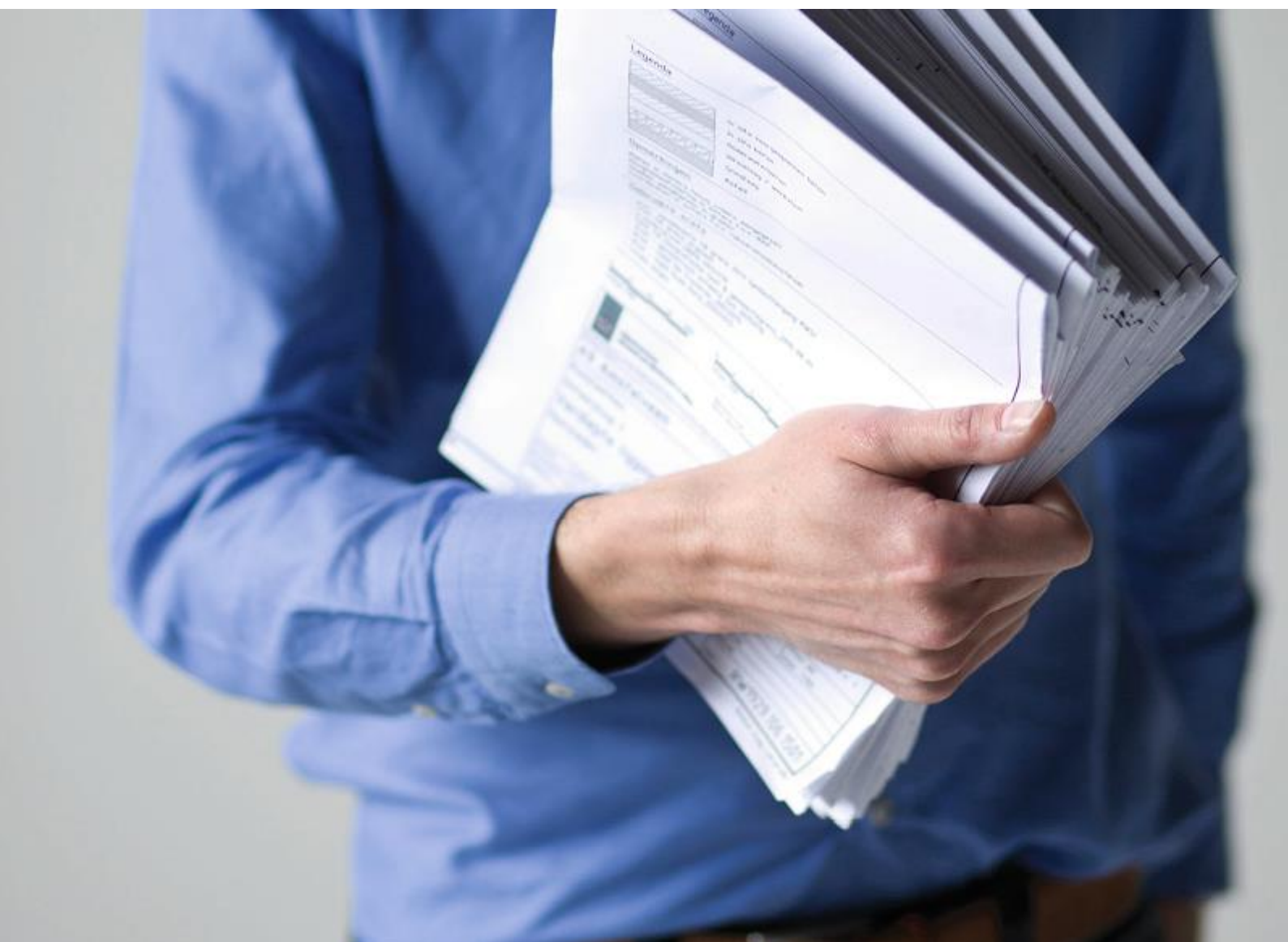

Omgevingseffectrapportage Deventer

Samenvatting beoordeling huidige situatie en referentiesituatie

Gemeente Deventer

31 oktober 2025

Project 142929 - OER Deventer
Opdrachtgever Gemeente Deventer

Document Werkversie Huidige situatie en referentiesituatie
Status Definitief
Datum 31 oktober 2025
Referentie Bijlage IV

Projectcode 142929
Projectleider John Hekman
Projectdirecteur Anke Springer

Auteur(s) Jet van de Merwe
Gecontroleerd door John Hekman
Goedgekeurd door -

Paraaf

Adres Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.
Leeuwenbrug 8
Postbus 233
7400 AE Deventer
+31 (0)570 69 79 11
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.
© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos, noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Tekst- en datamining van (delen van) dit document, evenals enige verwerking of reproductie ervan door middel van kunstmatige intelligentie technologieën is uitdrukkelijk niet toegestaan, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Dit document (of delen ervan) mag niet worden veeleenvoudigd en/of anderszins worden gebruikt op enigerlei wijze voor het trainen van kunstmatige intelligentie technologieën, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

Bijlage(n) bij het hoofdrapport

BIJLAGE: SAMENVATTING BEOORDELINGEN HUIDIGE SITUATIE EN REFERENTIESITUATIE

1.1 Introductie

Deze bijlage presenteert een overzicht van de beoordeling van de verschillende indicatoren uit de omgevingsvisie van Deventer. Hierbij worden zowel de huidige situatie in 2025 als de referentiesituatie in 2045 belicht. De beoordelingen zijn gepresenteerd in tabellen, waarbij elke tabel een specifiek thema behandelt. Dit biedt inzicht in diverse aspecten zoals bijvoorbeeld de milieukwaliteit, sociale factoren en voorzieningen in de gemeente.

In de kolom 'toelichting' van de tabellen wordt voor de referentiesituatie aandacht besteed aan de meest impactvolle maatregelen uit het huidige beleid, zodat de effectiviteit en de potentiële ontwikkelingen inzichtelijk zijn.

De digitale versie van de Foto van de Leefomgeving bevat meer informatie over de indicatoren die zijn gebruikt om de huidige situatie te beoordelen. Hier is ook kaartmateriaal en andere kwantitatieve informatie digitaal beschikbaar via een ArcGIS® Storymap®. Deze is hier te bekijken: [Foto van de Leefomgeving Deventer](#). Deze digitale foto bevat ruimtelijke informatie over de huidige situatie, niet over de referentiesituatie.

Wat is de referentiesituatie

De referentiesituatie bestaat uit de autonome ontwikkeling vanuit landelijke en globale trends, plus de lokale ontwikkelingen die reeds ingezet zijn in Deventer vanuit het bestaande beleid (ontwikkelingen vanuit reeds vastgesteld beleid). Bijvoorbeeld, de ontwikkeling van Wechelerhoek als woningbouwproject is een vastgestelde, autonome ontwikkeling. De landelijke trends en lokale ontwikkelingen samen vormen de referentiesituatie. De beoordeling van de referentie is gedaan voor de hele gemeente.

Termijn in de toekomst

De onderstaande samenvattende tabellen tonen zowel de huidige staat (2025) als de referentiesituatie (2050). Voor sommige aspecten is er ook een doorkijk naar 2100.

1.1.1 Gezonde leefomgeving

Autonome ontwikkeling en resultaten vanuit gemeentelijk beleid

De onderstaande tabel vergelijkt de huidige situatie met de autonome ontwikkeling.

Huidige staat (2025)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting (autonome ontwikkeling + beleidsontwikkelingen)
ervaren gezondheid	overwegend goed	De verschillen tussen Deventer en het landelijk gemiddelde zijn klein en de ervaren gezondheid is relatief hoog.	matig	Demografische veranderingen, zoals de vergrijzende bevolking, kunnen de ervaren gezondheid beïnvloeden. De toenemende ouderdom van de bevolking kan leiden tot een hogere prevalentie van chronische ziekten en beperkingen en zo de ervaren gezondheid verslechteren. Verder ontwikkelt ook de trend op gebied van overgewicht zich ongunstig. Lokale gezondheidsinitiatieven kunnen deze trend slechts gedeeltelijk compenseren. De gemeente implementeert echter maatregelen zoals de uitvoering van valpreventieprogramma's, dit vermindert valrisico's bij ouderen en verbetert de ervaren gezondheid. Tevens wordt ingezet op de uitbreiding van het aantal gezinnen dat deelneemt aan het programma 'Kind naar Gezonder Gewicht' (KnGG). Als laatste worden subsidies verstrekt aan Stichting Leergeld en Stichting Rechttop, wat de drempel voor sportdeelname verlaagt en zo bijdraagt aan een actievere leefstijl. De ervaren gezondheid wordt ook beïnvloed door ruimtelijke ontwikkelingen omtrent de energietransitie. De aanbouw van windmolens en de uitbreiding van hoogspanningsinfrastructuur zorgt voor zorgen over het effect hiervan op de gezondheid. Voor een groep inwoners zal dit hun ervaren gezondheid negatief kunnen beïnvloeden.
gezonde leefstijl	redelijk	De verschillen tussen Deventer en het landelijk gemiddelde zijn klein, maar de doelstelling wordt nog niet gehaald. Ook zijn er lokale knelpunten, zoals de broosheid van ouderen.	matig	Trends zoals vergrijzing, toegenomen zittend werk, sociaaleconomische ongelijkheden en ongezonde voedingspatronen leiden tot een afname in de algehele gezondheid. De broosheid van ouderen kan een steeds grotere uitdaging worden, door de toenemende vergrijzing in combinatie met een gebrek aan preventieve gezondheidsmaatregelen, zoals voldoende beweging, gezonde voeding en regelmatige medische controles. Concreet betekent dit: de implementatie van valpreventieprogramma's voor ouderen, fruitproject bij de Voedselbank. Tevens wordt ingezet op de uitbreiding van het aantal gezinnen dat deelneemt aan het programma 'Kind naar Gezonder Gewicht' (KnGG). Als laatste worden subsidies verstrekt aan Stichting Leergeld en Stichting Rechttop, wat de drempel voor sportdeelname verlaagt en zo bijdraagt aan een actievere leefstijl en gezondere leefstijl.

Huidige staat (2025)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting (autonome ontwikkeling + beleidsontwikkelingen)
geluid & luchtkwaliteit	overwegend goed	Over het algemeen is in Deventer de luchtkwaliteit beter en geluidsbelasting lager dan het landelijk gemiddelde. De ervaren geluidshinder door treinverkeer is lokaal wel aanwezig.	redelijk	Innovaties in technologie en regelgeving zoals de implementatie van emissiearme zones en duurzame mobiliteitsoplossingen verbeteren de luchtkwaliteit. De uitbreiding van stedelijke gebieden en toename in infrastructuurprojecten kan lokaal overigens wel tot meer hinder leiden. Ook de toegenomen verdichting en inbreiding zorgt waarschijnlijk voor meer geluidsdruk. Geluidsoverlast kan daarmee toenemen door toenemend verkeer en stedelijke dichtheid. Ook de programma afspraak van de bouw van 4 windmolens kan zorgen voor extra geluidsoverlast voor inwoners die wonen in nabijheid van het gebied waar deze zijn gepland.
geur	redelijk	De geurhinder in Deventer is vergelijkbaar met het gemiddelde in IJsselland. Wel wordt geurhinder vanuit de Industrie genoemd als aandachtspunt vanuit de inwoners van Deventer en GGD IJsselland, en blijft daar extra aandacht op vanuit monitoring en het bijhouden van geurklachten.	redelijk	Geurhinder blijft een aandachtspunt, vooral rondom industriële gebieden. Monitoring en klachtafhandeling blijven belangrijk om hinder te beheersen. Verbeterde technologieën en strengere reguleringen (zoals Europese emissie-eisen voor nieuwe kachels en het stand-still beleid van de gemeente) zullen leiden tot verminderde geurhinder. Ook het opstellen van lokaal gemeentelijk geurbeleid voor industriële bronnen en het aanscherpen van emissie-eisen in vergunningen (en versterkt toezicht en handhaving voor deze bronnen) dragen hieraan bij. Desondanks kan de uitbreiding van industrieën en stedelijke gebied vooralsnog wel leiden tot een toename van geurhinder
hittestress	redelijk	Deventer heeft relatief weinig hittestress in vergelijking met andere steden vanwege de natuurlijke factoren die verkoeling bieden. Toch is het stedelijk hitte-eilandeffect nog steeds merkbaar. De binnenstad ervaart hoge gevoelstemperaturen tijdens warme dagen. Beperkte toegang tot parken in sommige gebieden beperkt de mogelijkheid voor verkoeling.	matig	Klimaatverandering leidt tot een toename van warme dagen en hittestress. In de gebouwde omgeving zal het stedelijke hitte-eilandeffect verergeren. Maatregelen om groene ruimtes te behouden en uit te breiden bestaan uit het toepassen van klimaatadaptieve principes bij groen en groot onderhoud, het aanplanten van extra bomen, en de aanleg van groene schoolpleinen. Desondanks kan het stedelijke hitte-eilandeffect verergeren door de toekomstige stedelijke verdichting.

Huidige staat (2025)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting (autonome ontwikkeling + beleidsontwikkelingen)
straling	Niet beoordeeld	Er is geen reden om aan te nemen dat er stralingseffecten optreden die een significante negatief effecten hebben op de leefomgeving, omdat niet is aangetoond wat deze specifieke effecten zijn. Lange termijn effecten van elektromagnetische straling worden nog onderzocht. Hierom is geen beoordeling gegeven op dit aspect.	Niet beoordeeld	Er wordt verwacht dat de situatie met betrekking tot straling in grote lijnen ongewijzigd blijft. Echter, door de toenemende vraag naar energie en de verdere digitalisering van de samenleving zullen er potentieel meer bronnen van elektromagnetische straling bij komen.

Gebiedsgerichte referentie gezonde leefomgeving

Deze paragraaf beschrijft of de opgaven en uitdagingen in de referentiesituatie, te herleiden zijn naar specifieke deelgebieden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de deelgebieden, zoals deze zijn gedefinieerd in de nieuwe omgevingsvisie.

Tabel 1.1

Deelgebied	Opvallende punten		
Centraal (Binnenstad / centrum + compact tuindorp)	Hittestress		
Tweede ring (Groenstedelijk wonen + stedelijke voorzieningen)	Hittestress		
Derde ring (Dorpen, suburbaan wonen, stedelijk groen)			
Woon-werkgebied en werkgebieden			
Landelijk gebied (Toekomstbestendig landelijk gebied)			
Rivierenlandschap			

Doorkijk naar 2100: Hittestress

Voor het aspect 'hittestress' wordt hier een doorkijk gegeven naar 2100. Volgens Het Kennisportaal Klimaatadaptatie (Klimaatadaptatie, 2025) is zowel in 2050 als rond 2100 is de opwarming in Nederland het grootst in de zomer en het kleinst in de winter en lente. De opwarming is groter in het zuidoosten van Nederland dan in het noordwesten, Deventer ligt in het binnenland, waar opwarming eveneens sterker is. De verschillen in opwarming tussen het laagste en hoogste klimaatscenario zijn groot, waardoor de exacte situatie rond 2100 onzeker blijft. Het stedelijk gebied zijn verhard (straten, gebouwen, parkeerplaatsen), en daarom zal het stedelijk gebied van Deventer sterker opwarmen dan de omliggende landelijke gebieden van de gemeente (urban heat island-effect). Door deze combinatie van hogere zomertemperaturen en stedelijke opwarming kan de stad Deventer rond 2100 extra hittestress ervaren, vooral tijdens hittegolven. Hittestress kan leiden tot gezondheidsrisico's, zeker voor kwetsbare groepen zoals ouderen, kinderen en zieken.

1.1.2 Veilige leefomgeving

Autonome ontwikkeling en resultaten vanuit gemeentelijk beleid

De onderstaande tabel vergelijkt de huidige situatie met de autonome ontwikkeling.

Aspect	Huidige staat (2025)		Referentiesituatie (2045)	
	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
waterveiligheid	matig	De prognosestatus van de primaire waterkeringen rond de gemeente Deventer is niet voldoende.	redelijk	De samenwerking met Rijkswaterstaat en waterschappen, en de integratie van waterveiligheid in ruimtelijke projecten, zullen de veiligheid verbeteren, maar klimaatverandering blijft een uitdaging. Concrete voorbeeld zijn onder andere de aanpak van de grootste knelpunten op het gebied van wateroverlast binnen 10 jaar, middels maatregelen opgenomen in het Gemeentelijk RioleringsProgramma (GRP). Ook zijn er juridische normen ingesteld voor het afkoppelen van regenwater bij nieuwbouw en uitbouw, wat direct leidt tot minder water in het rioolstelsel en meer infiltratie in de bodem. Verder wordt bij grootschalig onderhoud aan de openbare ruimte deze direct klimaatadaptief ingericht (afkoppelen riool, aanplant robuust groen).
externe veiligheid	overwegend goed	Vanuit de analyse op het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden zijn er een aantal knelpunten.	redelijk	Het actualiseren van het externe veiligheidsbeleid en de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen knelpunten beter worden aangepakt, maar er blijven lokale risico's. Deventer wordt beperkt door EV bronnen zoals het spoor, buisleidingen en BEVI's. Deze vormen een belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen (meer gevaarlijke stoffen en ruime

Huidige staat (2025)		Referentiesituatie (2045)		
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
verkeersveiligheid	overwegend goed	Deze worden wel sterk gemitigeerd.	goed	aandachtsgebieden met verplichte kostenverhogende maatregelen). Dit gaat ruimtelijke ontwikkelingen in Deventer extra belemmeren. Het actualiseren van het externe veiligheidsbeleid door het opstellen van decentrale regels in het omgevingsplan helpt bij het borgen van het risicobeleid binnen ruimtelijke besluiten.
		het aantal verkeersongevallen per 100.000 inwoners is significant lager dan het aantal in Overijssel en Nederland. Er zijn in Deventer minder wegen zonder geslotenverklaring vergeleken met Nederland.		Door voortdurende investeringen in verkeersveiligheid, zoals infrastructuurverbeteringen en bewustwordingscampagnes, zal de situatie grotendeels goed blijven, met enkele lokale knelpunten. De aanleg van 8,0 kilometer nieuwe fietspaden en de verbetering van 10,0 kilometer bestaande fietspaden, stimuleert direct de fietsveiligheid en het fietsgebruik. Het optimaliseren van parkeren door middel van betere informatieverstrekking en de inzet van ITS-maatregelen draagt bij aan een efficiëntere verkeersdoorstroming en verbetert daarmee indirect de veiligheid. Dit geldt ook voor de invoering van nul-emissie zones, waardoor verkeersdrukke af zal nemen.

Gebiedsgerichte referentie gezonde leefomgeving

Deze paragraaf beschrijft of de opgaven en uitdagingen in de referentiesituatie, te herleiden zijn naar specifieke deelgebieden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de deelgebieden, zoals deze zijn gedefinieerd in de nieuwe omgevingsvisie.

Doorkijk naar 2100: Waterveiligheid

Voor het aspect waterveiligheid is een doorkijk naar 2100 mogelijk. Deventer ligt ongeveer 8,6 meter boven de zeespiegel, dus is de stad zelf niet direct kwetsbaar voor overstromingen door de verwachte zeespiegelstijging. Een stijgende zeespiegel kan echter indirecte effecten hebben op de waterveiligheid in het binnenland, onder andere doordat hogere waterstanden in rivieren zoals de IJssel het risico op overstromingen stroomopwaarts vergroten. Volgens de Klimaateffectatlas (Klimaateffectatlas, 2025) gaat de overstromingskans in 2100 in de hele gemeente naar “klein”, terwijl in 2050 de buitenwijken vaak nog op een kans van “extreem klein” zaten. Daarnaast kan een stijgende zeespiegel leiden tot zoutindringing in zoetwaterbronnen, wat gevolgen heeft voor de waterkwaliteit en -beschikbaarheid. De exacte situatie rond 2100 is onzeker, afhankelijk van de ontwikkeling van klimaatscenario’s en regionale waterbeheermaatregelen.

1.1.3 Klimaatneutraal

Autonome ontwikkeling en resultaten vanuit gemeentelijk beleid

De onderstaande tabel vergelijkt de huidige situatie met de autonome ontwikkeling.

Huidige staat (2025)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
emissie & vastlegging broeikasgassen	redelijk	De totale uitstoot van broeikasgassen is in Deventer lager dan in vergelijkbare gemeenten, de uitstoot van methaan is hoger.	redelijk	De autonome ontwikkelingen en beleidsmaatregelen gericht op energietransitie en verduurzaming van de woningvoorraad in Deventer zullen naar verwachting leiden tot een significante reductie van de emissie van broeikasgassen tegen 2045. Concrete maatregelen hierin zijn onder andere de stimulering van zonnepanelen op bedrijfsdaken met een doel van 60 GWh zon (3.000 tot 4.000 extra zonnepanelen), de uitvoering van het Deventer Isolatie Programma dat subsidie beschikbaar stelt aan woningeigenaren voor isolatie en een langjarig isolatieprogramma ontwikkelt, en de invoering van een nul-emissie zone voor vrachtvervoer en bestelauto's in de binnenstad in 2028. Initiatieven zoals energiezuinige nieuwbouw en vergroening van de stad zullen de CO2-uitstoot verder verminderen. Omdat er lokaal mogelijk nog enkele knelpunten zullen zijn (netcongestie, kosten en complexiteit transitie), worden de ambities niet allemaal gehaald.

Gebiedsgerichte referentie gezonde leefomgeving

Deze paragraaf beschrijft of de opgaven en uitdagingen in de referentiesituatie, te herleiden zijn naar specifieke deelgebieden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de deelgebieden, zoals deze zijn gedefinieerd in de nieuwe omgevingsvisie.

Doorkijk naar 2100: Emissie en vastlegging broeikasgassen

In 2050 wil Nederland klimaat neutraal zijn en nauwelijks nog broeikasgasemissies uit te stoten (Rijksoverheid, 2025). Gemeente Deventer wil hier aan bijdragen en aansluiten. Door voortgaande elektrificatie, de invoering van zero-emissiezones en de verduurzaming van energiegebruik in woningen en industrie vermindert de uitstoot van broeikasgassen (CEDelft, 2024). Echter, de klimaatdoelen voor 2030 en 2050 worden met het huidige beleid (europees, landelijk en regionaal gezamenlijk) nog niet volledig bereikt (CEDelft, 2024). Zonder aanvullende maatregelen is het daarom waarschijnlijk dat er ook in Deventer nog steeds uitstoot plaatsvindt in de periode 2050 tot 2100. Vooral in de landbouw, scheepvaart en gebouwde omgeving (warmtetransitie) zijn er ook met de huidige plannen nog emissiereducties te maken.

Vergroening van de stad, natuurontwikkeling in de IJsseluitwaarden en duurzaam bodembeheer dragen bij aan bij aan zowel koolstofvastlegging als klimaatadaptatie. De daadwerkelijke emissie- en vastleggingsbalans in 2100 blijft onzeker en hangt af van toekomstige technologische en beleidsmatige keuzes.

1.1.4 Natuurlijk systemen

Autonome ontwikkeling en resultaten vanuit gemeentelijk beleid

De onderstaande tabel vergelijkt de huidige situatie met de autonome ontwikkeling.

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
bodem & ondergrond	redelijk	Het zelfreinigende vermogen van de bodem is op de meeste plekken in de gemeente gelijk aan het gemiddelde. Er is vrijwel geen sprake van bodemdaling. Chemische bodemverontreiniging kon niet worden beoordeeld.	redelijk	Door beleid gericht op bodemgezondheid (bodemkwaliteitskaart) en duurzame landbouwpraktijken kunnen klimaat adaptieve maatregelen en duurzaam bodemgebruik de zelfreinigende capaciteit van de bodem verbeteren. Door stedelijke groei in combinatie met onzekerheid over de effectiviteit van deze mitigerende maatregelen, is de beoordeling van de referentiesituatie gelijk aan de huidige staat. Concrete maatregelen die bijdragen aan het behoud en de verbetering van de bodem en ondergrond omvatten: Vergroeien van de stad, klimaatadaptatie als uitgangspunt bij groen en groot onderhoud, Juridische normen voor het afkoppelen van regenwater bij nieuwbouw en uitbouw en tot slot de optimalisering van het waterbeheer. Er is geen publieke informatiebron over chemische bodemverontreinigingslocaties beschikbaar voor de gemeente Deventer. De referentiesituatie voor chemische bodemverontreinigingen is daarom niet beoordeeld.
grondwater	matig	De waarden voor grondwaterverontreiniging komen bij alle meetpunten boven de signaleringwaarde van 0,1 microgram/liter. In een gemiddelde zomer zakt het grondwaterpeil in de hele gemeente tot ongeveer 0,8 tot meer dan 2,5 meter onder het maaiveld er significant veel gebieden waar de	redelijk	De kwaliteit van het grondwater in Deventer wordt actief beheerd en beschermd. Daarnaast zijn er beschermingsgebieden zoals boringsvrije zones om de kwaliteit van het grondwater te garanderen. De staat van het grondwater zal in 2045 verbeterd zijn, mits de huidige beheerpraktijken en beschermingsmaatregelen worden voortgezet. Deze verbetering en het actieve beheer worden ondersteund door verschillende concrete maatregelen:

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
oppervlaktewater	matig	grondwaterstand tot meer dan 2,5 meter onder het maaiveld zakt.	redelijk	De aanleg van een gescheiden stelsel in het openbaar gebied, juridische normen voor regenwaterafkoppeling bij nieuwbouw en uitbouw en klimaatadaptieve principes bij de inrichting van de openbare ruimte.
		De biologische kwaliteit van het oppervlaktewater is in Deventer, in lijn met de rest van Nederland, matig. Deventer heeft een sterke zoetwateraanvoer en beschikbaarheid.		Knelpunten blijven historische vervuiling en klimaatverandering. Het is daarom uitermate belangrijk dat de voorgestelde maatregelen worden uitgevoerd, en dat ook de landbouwtransitie in stroomversnelling raakt.
wateroverlast & droogte	redelijk	Het grootste deel van het grondgebied is niet of beperkt droogtegevoelig. Vooral aan de oostkant van de gemeente zijn er wel enkele droogtegevoelige gebieden. De kern van Deventer ligt op een rivierduin en heeft daardoor grotere mogelijkheid om water op te slaan. In de buitengebieden zijn er wel veel locaties waar snel wateroverlast kan optreden, alsook in de wijken ver van de rivierduin en in de dorpen. De droogtegevoeligheid is rondom de binnenstad en sommige kernen ook hoog.	Matig	De waterkwaliteit blijft een uitdaging door aanhoudende verontreiniging, hoewel er verbeteringen zijn door maatregelen voor waterzuivering en afkoppeling van regenwater (bron 3, bron 4). De biologische kwaliteit van het oppervlaktewater blijft matig, ondanks inspanningen zoals natuurvriendelijke oevers en het masterplan Zandwetering. Samenwerking met waterschappen versterkt ecologische verbindingen en wateropvang. Verder zorgt het afkoppelen en laten infiltreren van hemelwater, voor verminderde afvoer naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) en wordt het grondwater aangevuld. Nieuwe juridische normen voor regenwaterafkoppeling bij nieuwbouw en uitbouw dragen hier ook aan bij, net als klimaat adaptieve ontwerpprincipes.

Gebiedsgerichte referentie gezonde leefomgeving

Deze paragraaf beschrijft of de opgaven en uitdagingen in de referentiesituatie, te herleiden zijn naar specifieke deelgebieden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de deelgebieden, zoals deze zijn gedefinieerd in de nieuwe omgevingsvisie.

Doorkijk naar 2100: Wateroverlast en droogte

In en rond Deventer neemt de kans op periodes van zowel wateroverlast als droogte tegen 2100 toe (Klimaat-effectatlas, 2025). Richting 2100 heeft het KNMI twee klimaatscenario's gepresenteerd; een 'droog' scenario en een 'nat' scenario. In het droge scenario worden zomers veel droger, en winters iets natter. In het natte scenario worden zomers beperkt droger, en de winters veel natter. Met name van belang is de afname van de zomerneerslag. In het Hd-scenario (hoge uitstoot, droogte) is dit een afname van maar liefst 29% in 2100. Deze afname wordt veroorzaakt doordat de wind vaker drogere, continentale lucht uit het oosten aanvoert, waardoor droogteperiodes worden versterkt. Droogte kan leiden tot verdroging van natuur, waardoor flora en fauna onder stress komen te staan. Dit is in lijn met wat de afgelopen 10 jaar vaker in de zomer is gebeurd. Met name de hoger gelegen gebieden aan de gemeentegrenzen van Deventer hebben hier last van. Het is ook een sterke impact voor groen in de stad. Veel jonge bomen hebben in de huidige situatie al moeite met overleven in de warme stad gedurende droge zomerse periodes. Dat zal in alle klimaatscenario's richting 2050 en 2100 toenemen.

1.1.5 Gezonde natuur

Autonome ontwikkeling en resultaten vanuit gemeentelijk beleid

De onderstaande tabel vergelijkt de huidige situatie met de autonome ontwikkeling.

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
biodiversiteit	matig	De gemeente Deventer kent dankzij haar ligging een hoge biodiversiteit, met diverse zeldzame en beschermde soorten zoals de Ooievaar, Gierzwaluw, en vleermuizen. De uitbreiding van stedelijk gebied en huidige lichtvervuiling vormen een bedreiging voor de biodiversiteit van Deventer en omgeving. Ook is er landelijk een significante achteruitgang in bijen- en insectenpopulaties, wat negatieve gevolgen heeft voor de bestuiving van planten en daarmee voor het ecosysteem.	Matig	De stedelijke uitbreiding en de bijkomende toename van lichtvervuiling blijven een bedreiging vormen voor de biodiversiteit. Klimaatverandering en de afname van insectenpopulaties kunnen de situatie verder verslechteren. Het huidige beleid richt zich op het beschermen van zeldzame en beschermde soorten, maar is nog ontoereikend om de dalende trend te keren. Dit beleid bevat o.a. het integreren van ecologie in projecten en het toepassen in de praktijk bijvoorbeeld met natuurvriendelijke oevers en natuurinclusief bouwen. Ander voorbeeld is het versterken van groenblauwe structuren en stedelijke vergroening met bijvoorbeeld het actualiseren van het bomenbeleidsplan. Ondanks inspanningen om de biodiversiteit te bevorderen, blijven bedreigingen zoals stedelijke uitbreiding en klimaatverandering significante negatieve effecten hebben.
natuurgebieden	redelijk	De Rijntakken en het Wechelerveld zijn belangrijke Natura 2000- en Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebieden in en rond Deventer. De grootste uitdagingen voor de Rijntakken zijn het verbeteren van de waterkwaliteit, habitattherstel en waterstandsbeheer. Hoewel de stikstofdepositie in het grootste deel van Deventer relatief laag is, zijn de waarden in het stadscentrum en nabij de A1	matig	De uitdagingen op het gebied van waterkwaliteit, habitattherstel en waterstandsbeheer blijven actueel. De druk door stedelijke groei vormt een risico voor kwetsbare natuurgebieden. Het huidige beleid richt zich op het verminderen van nutriëntenbelasting en optimaliseren van peilbeheer, maar aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk om de doelen van de Kaderrichtlijn Water te behalen. De waterkwaliteit en het habitattherstel in belangrijke Natura 2000-gebieden, zoals de Rijntakken, blijven aandachtspunten. De stikstofemissies verminderen lokaal, maar de waarden blijven kritisch in stedelijke en snelweggebieden.

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
		aanzienlijk hoger, wat een aandachtspunt vormt voor het Natura 2000-gebied de Rijntakken.		Concrete maatregelen uit het huidige beleid omvatten: de integratie van ecologie in projecten (natuurinclusief bouwen), klimaatadaptatie als uitgangspunt bij groen en groot onderhoud en als laatste extra bomen aanplanten.

Gebiedsgerichte referentie gezonde leefomgeving

Deze paragraaf beschrijft of de opgaven en uitdagingen in de referentiesituatie, te herleiden zijn naar specifieke deelgebieden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de deelgebieden, zoals deze zijn gedefinieerd in de nieuwe omgevingsvisie.

Doorkijk naar 2100: Biodiversiteit

Klimaatverandering vormt een bedreiging voor de biodiversiteit (WUR, 2025). Volgens de Klimateffectatlas (Klimateffectatlas, 2025) neemt in Deventer, net als in de rest van Nederland, de kans op extreme weersomstandigheden, droogte, wateroverlast, hitte en overstromingen toe tegen 2100, ten opzichte van 2050. Dit komt omdat, ook bij het behalen van ambitieuze emissiereductie, de klimaatverandering nog een tijdje zal doorgaan. Deze veranderingen hebben dus aanzienlijke gevolgen voor de lokale biodiversiteit. Geschat wordt dat alleen al door de impact van klimaatverandering en een temperatuur stijging van 2 graden, 5% van de soorten in Nederland met uitsterven wordt bedreigd. Bij 4,3 graden stijgt dit zelfs tot 16% (WUR, 2025).

Ecosysteemdiensten spelen een belangrijke rol bij het mitigeren van klimaatverandering, natuurgebieden zoals graslanden, bossen, natte natuur, bodems en oceanen nemen broeikasgassen uit de atmosfeer op. Achteruit gang van de biodiversiteit door klimaatverandering heeft negatieve gevolgen voor ecosysteemdiensten en de weerbaarheid van ecosystemen (Biodiversiteit & klimaatverandering, 2025). Hiermee wordt de veerkracht en het vermogen om droogte, overstromingen of stormen, op te vangen en te weerstaan aangetast. In en rond Deventer geldt dit is dit toepasbaar voor gebieden langs de IJssel en stedelijke groengebieden, waar natuur en biodiversiteit bijdragen aan verkoeling, waterberging en klimaatadaptatie.

Deze ontwikkelingen benadrukken dat de keuzes die nu worden gemaakt in de omgevingsvisie en de maatregelen die daaruit voortkomen, van groot belang zijn voor de biodiversiteit op de lange termijn.

1.1.6 Waardevolle ruimte

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
waardevolle landschappen	overwegend goed	de staat van waardevolle landschappen in de gemeente Deventer is overwegend goed. De diverse geomorfologische landschappen, waaronder dekzand- en beekdallandschappen, en de goed bewaarde esdekken dragen bij aan de geologische, ecologische en historische waarde van de gemeente. Deze landschappen bevorderen biodiversiteit en behouden traditionele landschapselementen. Echter zijn er wel knelpunten, doordat de bescherming van de esdekken mogelijk uitdagingen kunnen veroorzaken voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.	overwegend goed	Het behoud en versterking van landschappelijke waarden in Deventer zijn ondersteund door zowel gemeentelijk beleid als hogere overheden, zoals de Nationale Omgevingsvisie en de Omgevingsvisie provincie Overijssel. Klimaatadaptatie, natuurherstel en duurzame landbouw dragen bij aan de bescherming van waardevolle landschappen. De uitbreiding van stedelijke gebieden en infrastructuur, zoals de A1-snelweg, vormen een bedreiging voor de continuïteit en ecologische connectiviteit van deze landschappen. Aan de andere kant zorgen concrete maatregelen zoals het vergroenen van de stad, de herbestemming van karakteristieke panden en het creëren van ruimte voor initiatieven m.b.t. de relatie tussen dorp en platteland, voor een positief effect op dit aspect.
openbare ruimte	overwegend goed	de staat van de openbare ruimte in Deventer is overwegend goed. De gemeente heeft veel groen, een bovengemiddelde beweegvriendelijkheid en voldoende zitgelegenheden, vooral in stedelijke gebieden. Ondanks iets lagere tevredenheid over groenvoorzieningen en woonomgeving, waarderen inwoners de wandel- en fietsmogelijkheden hoog.	goed	Door de inzet op vergroening, klimaat adaptieve maatregelen en investeringen in buurtvoorzieningen, blijft de openbare ruimte in Deventer overwegend goed. Gemeentelijke initiatieven zoals extra bomenaanplant en groene schoolpleinen, gecombineerd met overheidsbeleid, verbeteren de leefbaarheid en verminderen hittestress. Lokale knelpunten blijven bestaan, maar worden grotendeels aangepakt.

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
cultuurhistorie, erfgoed en archeologie	goed	de staat van cultuurhistorie, erfgoed en archeologie in de gemeente Deventer is goed. De rijke verzameling goed bewaarde rijksmonumenten, het diverse netwerk van landgoederen en groenstructuren, en de goed onderhouden beschermde stads- en dorpsgezichten dragen bij aan de sterke historische, culturele en esthetische waarde van de gemeente. Deze elementen bevorderen toerisme, educatie en gemeenschapsidentiteit.	goed	De sterke focus op behoud en versterking van cultuurhistorische waarden vanuit zowel gemeentelijk als nationaal beleid zorgt ervoor dat de staat van cultuurhistorie, erfgoed en archeologie in Deventer goed blijft. Initiatieven zoals herbestemming van panden, Beeldkwaliteitsplan binnenstad, en educatieve programma's dragen bij aan de duurzame instandhouding en toegankelijkheid van erfgoed. Ambities worden gehaald.

1.1.7 Welzijn

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
sociale samenhang	matig	De sociale samenhang in Deventer scoort gemiddeld een 6,2, vergelijkbaar met de vorige meting in 2019. De cohesie is relatief laag in het centrum, zoals in Rivierenwijk en Bergweide (industriegebied). De score is het hoogst in Lettele en Okkenbroek.	matig	Sociale samenhang komt verder onder druk komen te staan door urbanisatie, individualisering en demografische veranderingen, net als in heel Nederland. Beleid om buurtinitiatieven en gemeenschapsactiviteiten te stimuleren helpt om cohesie te bevorderen. Het gaat hierbij om het investeren in buurtinitiatieven, vergoten van de hulpbereidheid dmv informatiecampagnes en het organiseren van verbindende evenementen. Alsnog blijft de uitdaging groot en daarom blijven stedelijke gebieden zoals het centrum waarschijnlijk achter. De toename van gemengde woon-werkgebieden kan wel bijdragen aan betere sociale interactie.
inclusiviteit	redelijk	De sociaaleconomische status (SES) van inwoners in Deventer is iets lager dan het landelijk gemiddelde. Binnen de gemeente zijn er geen	redelijk	De sociaaleconomische verschillen binnen Deventer kunnen ook toenemen als gevolg van verdere economische en demografische verschuivingen en individualisering. Beleidsmaatregelen gericht op onderwijs, werkgelegenheid en sociale inclusie zijn essentieel om deze verschillen te verkleinen en gelijke kansen te bevorderen. Beleid

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
perceptie van levenskwaliteit	goed	grote verschillen in SES. Echter, binnen Deventer zijn er wel aanzienlijke verschillen tussen wijken; de SES is hoger in het buitengebied en lager in de stedelijke kernen. In het centrum is de spreiding het hoogst.	overwegend goed	gericht op het verbeteren van de sociaaleconomische status van inwoners, zoals de Woonvisie Deventer 2024 en diverse initiatieven om sociale huur te behouden en betaalbare woningen te realiseren, kan de huidige ongelijkheden verminderen. De nadruk op inclusiviteit in zowel gemeentelijk als nationaal beleid ondersteunt deze verwachting
		De meeste inwoners van Deventer zijn tevreden met hun leven, vergelijkbaar met het landelijk beeld. Van alle Nederlanders ervaart 90,6% matig tot veel regie over hun eigen leven, mannen iets meer dan vrouwen. Deze mate van regie neemt af met de leeftijd. De COVID-19-pandemie (periode van de dataset) kan invloed hebben gehad op dit aspect.		Terwijl de algemene tevredenheid hoog blijft, kunnen veranderingen in de economie, gezondheid en leefomgeving de levenskwaliteit alsnog beïnvloeden. Aanhoudende investeringen in welzijn en gezondheidszorg zijn cruciaal om een hoge levenskwaliteit te behouden. De perceptie van levenskwaliteit zal naar verwachting overwegend goed blijven. Beleidsmaatregelen gericht op een gezonde leefomgeving, betere mobiliteit en vergroening van de stad, zullen bijdragen aan een hoge levenskwaliteit. Concreet zal de gemeente de volgende maatregelen treffen: investeren in buurtvoorzieningen, vergroenen en het stimuleren van duurzame mobiliteit
sociale veiligheid	matig	In 2022 registreerde de politie 4.644 misdrijven in Deventer, een stijging van 520 ten opzichte van het voorgaande jaar, waarmee de dalende trend sinds 2011 is doorbroken. Het gevoel van onveiligheid in Deventer wijkt echter niet significant af van het landelijke gemiddelde; 35,1% van de inwoners voelt zich weleens onveilig, en 2,5% voelt zich vaak onveilig.	matig	De trend van toenemende criminaliteit en onveiligheidsgevoelens kan doorzetten. Er is een risico op een toename in externe veiligheidsrisico's door o.a. toename personendichtheid en gebrek aan preventieve maatregelen. De stijgende trend kan worden afgeremd door gerichte beleidsmaatregelen zoals het verbeteren van buurtvoorzieningen, de versterking van de preventieve activiteiten en het actualiseren van het veiligheidsbeleid.

1.1.8 Fijn wonen

	Huidige staat (2024)		Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
passend woningaanbod	redelijk	de staat van het passend woningaanbod in Deventer is redelijk. Er is een balans tussen vraag en aanbod met een woondruk-index van 96. Echter, er is een tekort aan sociale huurwoningen en de gemiddelde woningprijs ligt boven de betaalbaarheidsgrens.	matig	De groeiende vraag naar woningen en de beperkte bouwcapaciteit leiden tot een toename van het woningtekort. Ook stikstofreductie-eisen en andere relevante milieuregels vormen een knelpunt om het doel van 11.000 nieuwe woningen (tot 2035) te halen. Gemeentelijke maatregelen zoals streefpercentages en behoud van sociale huurwoningen, het behoud van sociale huur zijn belangrijk, maar de verwachte bevolkingsgroei en economische ontwikkelingen maken het moeilijk om aan de vraag te voldoen.
voorzieningenaanbod	overwegend goed	de staat van het voorzieningenaanbod in Deventer is overwegend goed. De gemeente heeft een breed scala aan voorzieningen die relatief dichtbij de inwoners liggen, met hoge tevredenheid over gezondheids- en zorgvoorzieningen, hoewel sportvoorzieningen iets minder gewaardeerd worden.	overwegend goed	Door voortdurende investeringen in buurtvoorzieningen en het stimuleren van wonen boven winkels, blijft het voorzieningenniveau hoog. De integratie van voorzieningen bij herinrichting en samenwerking met woningcorporaties dragen bij aan een hoog voorzieningenniveau in de toekomst. Ook wordt er ondersteuning geboden bij het beheer van voorzieningen en bij het vinden van vrijwilligers en bestuursleden via initiatieven. Echter, de groeiende bevolking en vraag naar recreatie kunnen leiden tot knelpunten in capaciteit en kwaliteit van voorzieningen.
recreatie	redelijk	Door de combinatie van aanbod in de	overwegend goed	De beschikbaarheid van recreatieve voorzieningen zal verbeteren door investeringen in leisure-ontwikkelingen, erfgoedbeleefbaarheid en sportvoorzieningen. Ook het opzetten van een loket voor

	Huidige staat (2024)		Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
		binnenstad en via de dorpen in het buitengebied is het recreatie aanbod gevarieerd		zakelijk toersime, het faciliteren van initiatieven en verzoeken uit de markt om ontwikkelingen te stimuleren, zoals de ontwikkeling van museum Eicas en de beleefbaarheid van erfgoed vergroten (qr-codes, bordjes) hebben een positieve werking. Echter, de groeiende bevolking en vraag naar recreatie kunnen leiden tot knelpunten in capaciteit en kwaliteit van voorzieningen.

1.1.10 Bereikbaar

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
modal split	redelijk	Deventer presteert goed ten opzichte van de directe omgeving. In vergelijking met andere (provinciale) steden blijft het autogebruik wel hoger en is het OV en fietsgebruik lager.	redelijk	Ondanks inspanningen blijft de modal split uitdagend. Verwacht wordt dat het autogebruik iets afneemt door beleid gericht op duurzame mobiliteit, maar significant verschil blijft uit. De focus ligt op het stimuleren van OV en fietsgebruik (8,0km nieuw fietspad), 300 nieuwe fietsparkeerplaatsen en nul-emissie zones in 2028) maar culturele en structurele veranderingen gaan langzaam.
bereikbaarheid auto	goed	Deventer is goed bereikbaar per auto	redelijk	In Deventer wordt ernaar gestreefd om de binnenstad minder gemotoriseerd te maken en de luchtkwaliteit te verbeteren door duurzame en emissievrije mobiliteit te bevorderen. Dit wordt gedaan door prioriteit te geven aan voetgangers, fietsers, en openbaar vervoer boven privéauto's. Autoverkeer blijft belangrijk, maar duurzame mobiliteitsplannen (100 nieuwe laadvoorzieningen) zorgen voor verbeterde doorstroming en minder verkeersdruk in de stad. Het parkeersysteem wordt efficiënter door een klantvriendelijker systeem. Door ruimtelijke ordening en milieuzonering in de binnenstad wordt ook de balans met andere vervoersmiddelen verbeterd.
bereikbaarheid OV	redelijk	Bereikbaarheid binnen de bebouwde kom van Deventer is goed, maar die van het buitengebied is matig.	redelijk	Er wordt verwacht dat de OV-bereikbaarheid verbetert door investeringen in verbindingen, maar de buitengebieden blijven een uitdaging. Door verbeterde samenwerking en regionale strategieën zal de OV-dekking toenemen, maar niet significant genoeg om alle knelpunten op te lossen.
bereikbaarheid fiets	goed	Deventer is goed bereikbaar per fiets.	goed	Door investeringen in fietsinfrastructuur en nieuwe fietspaden wordt Deventer nog fietsvriendelijker en veiliger voor fietsers. Er wordt 8,0 kilometer aan nieuwe fietspaden aangelegd en 10,0 kilometer aan bestaande fietspaden wordt verbeterd. Verder worden er minimaal 300 nieuwe fietsparkeerplaatsen gerealiseerd. Met name binnenstedelijke gebieden profiteren van deze verbeteringen, wat aansluit bij bredere duurzaamheidsdoelen.

1.1.11 Ruimte voor werken

	Huidige staat (2024)		Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
energienetwerk	redelijk	Deventer heeft een energieverbruik dat vergelijkbaar is met het landelijk gemiddelde per inwoner. Wel wordt er relatief minder duurzame energie opgewekt dan de mediaan van Nederlandse gemeenten.	redelijk	In 2045 zal Deventer fors duurzamer zijn dankzij de Regionale Energiestrategie en nationale energiedoelen. Meer zonnepanelen op bedrijfsdaken en extra windmolens versterken het energienetwerk. Netcongestie blijft een uitdaging, maar de gemeente wil het elektriciteitsnet uiterlijk 2032 verzwaren (ongeveer 300 transformatoren en 500 kilometer kabel is gepland om het laagspanningsnet uit te breiden) en zo de groei in woningbouw en bedrijventerreinen mogelijk te maken. Ook wordt op het bedrijvenpark A1 wordt, in samenwerking met de provincie Overijssel en netbeheerder Alliander, gewerkt aan de uitvoering van een plan van aanpak voor een Smart Energie Hub.
vestigingsklimaat	overwegend goed	Het vestigingssaldo is positief en in Deventer ligt het aantal oprichtingen gemiddeld hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit geldt echter niet voor alle sectoren.	overwegend goed	Het vestigingsklimaat in Deventer zal in 2045 verder verbeterd zijn door initiatieven zoals de Verstedelijkingsstrategie en stimulerende economische maatregelen van de provincie Overijssel. De gemeente investeert in toekomstbestendige bedrijventerreinen door projecten te initiëren die zich richten op energietransitie en circulariteit. Er wordt maatwerk geboden voor lokale bedrijvigheid in dorpen en kernen. Ook stimuleert de gemeente de circulaire potentie van het havengebied door duurzaam beleid te ontwikkelen. Deze maatregelen bevorderen duurzame economische groei en maken Deventer aantrekkelijker voor bedrijven. Overigens zijn er in specifieke sectoren nog steeds knelpunten, zoals het tekort aan arbeidskrachten door vergrijzing.
vestigingslocaties	matig	Er is een tekort aan ruimte voor bedrijven om uit te breiden in Deventer. Op het bestaande bedrijventerrein is	overwegend goed	Tegen 2045 zullen vestigingslocaties in Deventer dankzij gericht gemeentelijk grondbeleid en stimulering van transformatieprojecten verder ontwikkeld zijn. De gemeente investeert in toekomstbestendige bedrijventerreinen door projecten te initiëren die zich richten op energietransitie en circulariteit. Dit biedt een gunstig klimaat voor ondernemers en vastgoedeigenaren. De integratie van voorzieningen bij herinrichting draagt bij aan een aantrekkelijke en functionele omgeving. De gemeente onderzoekt bijvoorbeeld ook actieve mogelijkheden om ruimte te behouden voor kleinschalige maak-, kunst- en ontwerpbedrijven binnen lopende gebiedsontwikkelingen

	Huidige staat (2024)		Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
Landbouwareaal	overwegend goed	er geen uitbreidingsruimte, en er zijn ook geen locaties aangewezen om het ruimtegebruik op te lossen Het landbouwareaal in Deventer is afgelopen jaren relatief stabiel gebleven. Er is wel een afname, maar die is niet significant meer dan in andere gemeenten in Nederland.	redelijk	In 2045 zal het landbouwareaal in Deventer onder druk staan door de transitie naar duurzame landbouw en natuurherstel, zoals beschreven in de Landbouwisie Overijssel 2040. Hoewel er een balans wordt gezocht tussen landbouw en natuur, zullen boeren zich moeten aanpassen aan nieuwe duurzaamheidsnormen, wat uitdagingen kan opleveren voor de agrarische sector. Om de transitie naar een duurzame samenleving te stimuleren en milieudruk te verminderen biedt de gemeente warme sanering varkenshouderijen: De gemeente geeft planologische ondersteuning aan stoppende agrariërs, inclusief deelnemers aan de Subsidieregeling sanering varkenshouderij. Dit kan resulteren in een lager landbouwareaal.

1.1.12 Economisch vitaal

	Huidige staat (2024)		Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
Werkgelegenheid	goed	De werkloosheid in Deventer is, in lijn met het gemiddelde van Nederland, relatief laag.	goed	In lijn met de nationale en regionale beleidsstrategieën, zoals de NOVI en de RES 2.0, wordt verwacht dat de werkgelegenheid in Deventer overwegend goed blijft De nadruk ligt op duurzame economische groei (de gemeente zet in op toekomstbestendige bedrijventerreinen en duurzaam beleid m.b.t. de circulaire potentie van het havengebied) , versterking van de regionale economie en het creëren van nieuwe banen, vooral in de sectoren duurzame energie

	Huidige staat (2024)		Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
Verdienmogelijkheden	redelijk	Deventer biedt inwoners op elk opleidingsniveau voldoende verdienmogelijkheden. Wel is er een relatief grote groep sociale minima welke een langdurig laag inkomen verdienen.	redelijk	en circulaire economie. Dit draagt bij aan een stabiele werkgelegenheidssituatie met lokale schommelingen. Verder wordt er bij gebiedsontwikkelingen actief gezocht naar ruimte voor kleinschalige maak-, kunst- en ontwerpbedrijven Hoewel er beleidsmaatregelen zijn om economische groei en werkgelegenheid te stimuleren, kan krapte op de arbeidsmarkt (door o.a. vergrijzing) de groeiambities van lokale bedrijven belemmeren. Een andere uitdaging betreft het verminderen van langdurige inkomensongelijkheid. Er zijn initiatieven voor sociale huurwoningen en circulaire economie die kansen bieden, maar de aanwezigheid van een grote groep sociale minima blijft een knelpunt. De verdienmogelijkheden verbeteren, maar niet voor alle groepen evenredig, wat niet leidt tot verbetering van staat. Concrete maatregelen omvatten onder meer het bieden van maatwerk voor lokale bedrijvigheid in dorpen en kernen om werkgelegenheid te versterken. Daarnaast worden subsidies verstrekt aan Stichting Leergeld en Stichting Rechttop ter vermindering van inkomensongelijkheid en ondersteuning van sociale minima. De gemeente stimuleert de circulaire economie actief door zelf circulair in te kopen en mogelijkheden te creëren voor inwoners, bedrijven en organisaties.

1.1.13 Natuurlijke hulpbronnen

	Huidige staat (2024)		Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
drinkwater	goed	De regio Deventer-Zutphen is in 2022 aangewezen als kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied om het grondwater te beschermen. Deventer heeft één waterwingebied en is bijna geheel boringsvrij om de drinkwaterkwaliteit te waarborgen. Voor 2030 zijn	overwegend goed	De uitdagingen op het gebied van drinkwaterbeheer blijven bestaan De provincie is samen met Vitens op zoek naar nieuwe waterwingebieden. De gemeente zelf zet in op het optimaliseren van de bestaande waterwinningen in Deventer. Er is een specifiek doel gesteld om het gemiddelde waterverbruik per persoon per dag te verminderen van 125 liter naar 100 liter. Ondanks die maatregelen zal de toenemende vraag door bevolkingsgroei en klimaatverandering kan lokaal voor knelpunten zorgen.

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
minerale en fossiele grondstoffen	matig	de uitdagingen: extra productiecapaciteit en winvergunningen, mede door grootschalige woningbouwopgaven. Deventer en Nederland focussen op lokaal en regionaal gebruik van grondstoffen, maar momenteel is Nederland nog te heel afhankelijk van geïmporteerde minerale en fossiel grondstoffen. Wat betreft afval produceerde Deventer in 2019 minder dan 100 kg restafval per inwoner, wat duidt op een hoog niveau van afvalscheiding.	redelijk	Autonome ontwikkelingen en beleid richten zich op vermindering van afhankelijkheid van geïmporteerde grondstoffen. Daarom zal Deventer vooruitgang hebben geboekt in het gebruik van hernieuwbare grondstoffen, recyclen en het verminderen van afval. Het doel van Deventer ligt in lijn met het landelijk doel. Afval blijft goed gescheiden en de focus op circulariteit en lokaal grondstofgebruik zorgt voor efficiënter gebruik van grondstoffen. Zo is circulair aanbesteden de standaard werkwijze voor de gemeente en wordt ingezet op het maximaal terugbrengen van afgedankte goederen tot herbruikbare grondstoffen. Dit alles wordt Dit wordt ook doorgevoerd in het inkoop- en aanbestedingsbeleid en het grondstoffenplan-/afvalbeleid. Innovaties en circulaire economie bevorderen lokaal gebruik, maar afhankelijkheid blijft altijd bestaan.
circulariteit	slecht	Het meten van circulariteit in Deventer is complex en wordt geanalyseerd zonder nulmeting, met de aanname dat Deventer gelijk scoort aan het landelijke gemiddelde. De gemeente streeft naar volledige circulariteit in 2050 en monitort de voortgang elke twee jaar. [Ondanks de uitdagingen in kwantificatie, worden inspanningen en resultaten voor bouw en goederen nauwkeurig bijgehouden, in	matig	Ook wat betreft circulariteit ligt het doel van de gemeente in lijn met de Nederlandse doelstelling. Deventer streeft naar 50% circulariteit in 2030 en 100% in 2050. Hoewel er vooruitgang wordt geboekt, blijven er uitdagingen. Beleid wordt aangepast naar aanleiding van de voortgang, om doelen te bereiken. Echter, de daadwerkelijke haalbaarheid van de doelen is onzeker, autonome ontwikkelingen zijn op dit moment aanwezig, maar onvoldoende. De gemeente hanteert circulaire ontwerpprincipes en het hergebruik van materialen bij de aanleg, vernieuwing en het onderhoud van de openbare ruimte, waarbij circulair aanbesteden de standaard is. Daarnaast worden circulaire strategieën toegepast bij gebiedsontwikkeling en de levenscyclus van gebouwen, met een focus op voldoende biobased en secundaire materialen, bij voorkeur uit de regio. Tot slot koopt de gemeente circulair in voor haar interne bedrijfsvoering. De voortgangsmonitoring en inspanningen om afval te verminderen en hergebruik te bevorderen zullen wel een positieve bijdrage leveren.

Huidige staat (2024)			Referentiesituatie (2045)	
Aspect	Beoordeling	Toelichting	Beoordeling	Toelichting
		lijn met landelijke en provinciale trajecten zoals de Integrale Circulaire Economie Rapportage.]		

